

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“
на тема: „Проучване върху физическата дееспособност при ученици от
гимназиален етап на средната образователна степен“, докторска програма
„Физическото възпитание в образователната система“ в професионално
направление: 1.3. Педагогика на обучението по ...

Автор на дисертационния труд: Калоян Каменов Чернев

Научен ръководител: доц. Владимир Чернев, доктор

Рецензент: доц. Любомир Спасенов Борисов, доктор

Данни за докторантката

Калоян Каменов Чернев е роден на 06.08.1991 г. в град Лом. Средното си образование завършва в периода 2005 – 2010 г. във Финансово – стопанска гимназия „ Васил Левски“, град Монтана. От 2010 до 2014 година учи в Образователно квалификационна степен бакалавър, специалност: физическо възпитание с професионална квалификация – Учител по физическо възпитание и спорт. От 2012 до 2014 г. година учи в допълнителна Образователно квалификационна степен бакалавър, специалност: спорт с професионална квалификация – Треньор по футбол. От 2015 до 2016 г. завършва Образователно квалификационна степен магистър със Специалност: Спорт за високи постижения - хокей на трева.

Професионалният си път започва още докато се обучава в ОКС „Бакалавър“, като от 2014 до 2016 г. година е административен секретар на Българска федерация по хокей на трева, а от 2015 до 2016 г. е хоноруван преподавател по хокей на трева. След дипломирането си през 2015 г. постъпва на работа, като учител по физическо възпитание и спорт в 157 Гимназия с изучаване на чужд език „Сесар Вайехо“, гр.

София, където работи и до днес. От 2020 година е кондиционен треньор в БК „Левски“. Професионалното му развитие логично продължава с разработването на настоящия дисертационен труд.

През 2017 г. Калоян Чернев е зачислен за докторант, редовна форма на обучение към катедра „Теория на физическото възпитание“. За срока на докторантурата Калоян Чернев е изпълнил планираните дейности по индивидуалния си учебен план и е положил успешно включените в него изпити. Успешно е защитил дисертационния си труд при вътрешното обсъждане пред колектива на катедрата. По време на срока на докторантурата не са установени процедурни нарушения или пропуски.

Данни за дисертацията и автореферата

Физическото възпитание и спорта, като задължителна учебна дисциплина е неделима част от цялостната образователна система и осигурява интелектуалното и физическото развитие на учениците. Нейна първостепенна задача е повишаването на физическата дееспособност на децата, като основен показател за здравето и работоспособността на организма, без която изиявата в една или друга дейност е практически немислима. Промените настъпили в общественно-икономическия живот през последните години оказват влияние върху равнището на физическа дееспособност. Съвременните технологии придобиват все по-голямо значение в нашето всекидневие, което от своя страна довежда до намаляване на двигателната активност на нацията като цяло. От всичко казано дотук следва, че разработките свързани с изследването на физическата дееспособност на учениците все още са актуални и значими, въпреки многобройните изследвания по този проблем.

Настоящата дисертация е закономерен резултат от дългогодишната работа на Калоян Чернев, като учител по физическо възпитание и спорт в гимназиалния етап на основната образователна степен, чиито интереси и познания в съответната област са безспорни. В тази връзка представеният дисертационен труд има съответната приложна стойност.

Докторската дисертация с автор Калоян Чернев е напълно в унисон с научните изисквания в областта на теорията и методиката на физическото възпитание и спорта. Представеният дисертационен труд е с общ обем от 235 страници и съдържа увод, изложение в три глави, изводи и препоръки, използвана литература и отделно приложения. Списъкът на използваните литературни източници включва 185 заглавия, от които 95 научни разработки на кирилица и 90 на латиница. Дисертацията е онагледена с 47 фигури и 45 таблици.

Следва да отбележа, че докторанта е коригирал повечето от забележките, които отправих към неговата разработка по време на процедурата по вътрешното обсъждане.

Първата глава „Състояние на проблема по литературни източници“ е насочена в следните основни направления:

1. Същност и структура на физическата дееспособност;
2. Методики за измерване и оценка на физическата дееспособност;
3. Специфика при проявлението на физическата дееспособност при ученици от горна училищна възраст;
4. Физическо възпитание и спорт, оценка и оценяване по учебния предмет;
5. Морфо-функционални и психологически особености при растежа и развитието на ученици от гимназиален етап;
6. Особенности в проявлението на двигателните качества при ученици от гимназиален етап.

В тази глава от дисертацията въз основа на голям брой съвременни български и чужди литературни източници, задълбочено и обстойно се изяснява същността и структурата на понятието физическа дееспособност. Прави се преглед на изследванията и на съществуващите тестови батерии за оценка на физическата дееспособност. Последователно се разглеждат особеностите в растежа и развитието на учениците от разглеждания възрастов период. Тук докторантът демонстрира

умения да анализира специфичната информация и изразява мнението си, което е показател за задълбочено познаване на изследвания проблем.

Въз основа на извършения анализ на публикациите по изследвания проблем в края на първа глава е формулирана добре обоснована работна хипотеза.

Глава втора „Цел, задачи, организация и методи на изследването“ е в обем от 19 страници и има класическа структура. Целта на дисертационния труд е ясно формулирана, а поставените пет задачи, насочват изследователската работа в посока отговаряща, коректно на темата на дисертацията. Обекта и предмета на изследването са коректни и сполучливо формулирани. Контингентът на изследване е съставен от общо 214 ученици във възрастовия диапазон 14-18 години от две столични училища – 157 ГИЧЕ „Сесар Вайехо“ и 164 ГПИЕ „Мигел Сервантес“.

За постигане на поставената цел и решаване на задачите са използвани достатъчно на брой методи на изследване като: проучване, анализ и обобщение по литературни източници, педагогическо наблюдение, спортно-педагогическо тестиране. Тестовата батерия включва общо 19 теста, които са разделени на две групи – антропометрични тестове и тестове за оценка на двигателните способности.

Използвани са следните високоинформативни математико-статистически методи за обработка на данните: вариационен анализ, сравнителен анализ, корелационен анализ и дисперсионен анализ. При описването на използваните математико-статистически методи е отбелязан факторен анализ, който обаче после не присъства в трета глава „Анализ на получените резултати“. В такъв случай текста с описания факторен анализ трябва да бъде премахнат. В организацията на изследването са обособени четири етапа във всеки от които са реализирани конкретни дейности от дисертационния труд.

В трета глава „Анализ на получените резултати“ в три подглави последователно е анализиран изследователския материал. Резултатите от него са обработени прецизно и много добре онагледени. Извършена е огромна работа при интерпретацията на данните, която е коректна и много подробна. Добро

впечатление прави специфичния за автора начин при анализа и интерпретирането на получените данни.

Направените изводи и препоръки са в съответствие с резултатите от изследването. Те са добре формулирани, конкретни са и придават завършен вид на дисертационния труд.

Дисертационният труд е написан на добър език и стил и в него се открояват следните основни приноси:

1. Извършени са измервания на отделните двигателни качества с помощта на 19 теста при ученици от гимназиален етап на средната образователна степен, които са сравнени с тези, измерени в три поредни десетилетия в края на миналия век;
2. Направени са обобщения във връзка с планирането на работата за развитие на двигателните качества в урочната работа;
3. Изведени са препоръки и обобщения за работата на учителя по физическо възпитание във възрастта 14-18 години;
4. Разкрити са множество възрастово-полови особености при проявлението на отделните двигателни качества, които имат пряко отношение към практиката на физическото възпитание.

Моят въпрос към докторанта е следният: Една от препоръките в дисертацията е да се акцентира върху работата за развиване на взривната сила на горните крайници в двата гимназиални етапа. Избройте конкретни примерни упражнения от различни спортове с помощта, на които може да се развива взривната сила на горните крайници в тази възраст?

По темата на дисертационния труд докторантът представя 2 самостоятелни публикации и 2 публикации в съавторство, които са в съответствие с минималните изисквани точки за придобиване на научни степени в НСА "Васил Левски".

Авторефератът е изготвен съобразно изискванията и отразява основните и най-важни моменти от дисертационния труд.

Заключение:

Представеният докторски труд на Калоян Чернев е плод на сериозна изследователска дейност. По своя обхват и степен на анализ на получените резултати той има всички необходими елементи на завършен самостоятелен докторски труд. Считам, че той отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му в Националната спортна академия „Васил Левски” и му давам обща положителна оценка.

В резултат на всичко изложено до този момент с достатъчно основание предлагам на членовете на научното жури да присъдят на Калоян Каменов Чернев образователната и научна степен „Доктор“ в докторска програма „Физическото възпитание в образователната система“ в професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по ...

03.08.2022 г.

гр. София

РЕЦЕНЗЕНТ:

/доц. Любомир Борисов, доктор/